

V. ERANSKINA

Plan edo programa batek ohiko ingurumen-ebaluazio estrategikoa behar duen erabakitzearen 31. artikuluan aipatutako irizpideak

1. Plan eta programen ezaugarriak, bereziki honako hauek kontuan hartuta:
 - a) Planak edo programak zenbateraino ezartzen duen proiektu eta beste jarduera batzuetarako esparru bat, proiektuen kokaleku, izaera, dimentsio edo funtzionamendu-baldintzei dagokienez, edo baliabideak esleitzeari begira.
 - b) Planak edo programak zenbateraino eragiten duen beste plan edo programa batzuetan, bai eta hierarkizatuta daudenetan ere.
 - c) Plana edo programa egokia den edo ez ingurumen-oharpenak integratzeko, garapen jasagarria sustatzearren, bereziki.
 - d) Planarekin edo programarekin lotutako ingurumen-arazo garrantzitsu batzuk.
 - e) Plana edo programa egokia den edo ez ingurumenaren arloko Europako Erkidegoko edo Estatuko legedia ezartzeko (adibidez, hondakinen kudeaketarekin edo ur-baliabideen babesarekin lotutako plan edo programak).
2. Ondorioen eta eragina jasan lezaketan guneen ezaugarriak, bereziki honako hauek kontuan hartuta:
 - a) Ondorioen probabilitatea, iraupena, maiztasuna eta itzulgarritasuna.
 - b) Ondorioen metatze-efektua.
 - c) Ondorioen mugaz gaineko izaera.
 - d) Gizakien osasunerako edo ingurumenerako arriskuak (adibidez, istripuek eragindakoak).
 - e) Ondorioen garrantzia eta hedapena (eragina jasan lezakeen eremu geografikoa eta eragindako populazioaren tamaina).
 - f) Eragina jasan lezakeen eremuaren balioa eta zaugarritasuna, zio hauek direla-eta:
 1. Natura-ezaugarri bereziak.
 2. Kultura-ondarean eragindako ondorioak.
 3. Muga-balioak edo ingurumen-kalitatearen helburuak gainditzea.
 4. Lurzoruaren ustiapen intentsiboa.
 5. Estatuan, erkidegoan zein nazioartean aitortutako babesa duten eremuetan edo paisaietan eragin daitezkeen ondorioak.

VI. ERANSKINA

Ingurumen-inpaktuaren azterketa eta irizpide teknikoak

1. Edukia. 35. artikuluan azaldutako ingurumen-inpaktuaren azterketak kontuan hartu behar ditu, gutxienez, honako datu hauek:
 - a) Proiektuaren helburua eta deskribapena, eta dagozkion ekintzak, egikaritzeko. ustiatzeko eta eraisteko faseak aintzat hartuta.
 - b) Ingurumenaren aldetik egokien diren proiektuaren aukerak aztertzea, 1. artikuluan adierazitakoari jarraituz, teknikoki bideragarriak izateari erreparatuta, eta hartutako erabakia justifikatzea.
 - c) Ingurumen-inbentarioa eta interakzio ekologiko edo ingurumen-interakzio garrantzitsuenen deskribapena.
 - d) Bai proposaturiko konponbidean bai beste aukeretan gerta daitezkeen eraginen identifikazioa eta balioespena.
 - e) Proiektuak Natura 2000 Sarean eragin ditzakeen ondorioen ebaluazioa, halakorik balego, 35. artikuluan ezarritakoari jarraituz.

f) Ingurumen-eragin esanguratsuak murrizteko, deuseztatzeko edota konpentsatzeko aurreikusitako prebentzio-neurriak, neurri zuzentzaileak eta konpentsazio-neurriak ezartzea.

g) Ingurumena zaintzeko eta jarraipena egiteko programa.

h) Sintesi-dokumentua.

2. Lege honen 5.3.b) artikuluan definitutako proiektuaren deskribapena, honako informazio hauek emango dituena:

a) Kokalekua.

b) Jarduerari dagozkion ekintza guztien zerrenda, egikaritze-fasearen eta funtzionamenduaren azterketa xehatuaren bidez.

c) Erabiliko diren materialen deskribapena, okupatuko den lurzorua, eta beste natura-baliabide batzuen aipamena, haiek ezabatzea edo eragitea ezinbestekotzat jotzen bada proiektua egikaritzeko.

d) Deskribapen bat, dagozkion mota, kopuru eta osaerak zehaztuta, jarduketaren ondorioz sor daitezkeen hondakinak, isuriak, igorpenak eta beste edozein elementu direla-eta; esate baterako, arrisku sismiko naturala, proiektuak eragingo duen arrisku sismikoa, aldi baterakoa izan daitekeena (obrak egiten diren bitartean) bai eta iraunkorra ere (jada eginda eta funtzionamenduan dagoenean), eta bereziki, zaratak, bibrazioak, usainak, argi-emisioak, partikula-igorpenak, etab.

e) Ingurumenaren aldetik egokien diren aukeren azterketa, hainbat irizpide aintzat hartuta. Zero aukera ere aztertuko da (jarduketarik ez egitea, alegia), teknikoki bideragarriak diren aukerekin batera, eta proposatutako konponbidea justifikatuko da, askotariko irizpideen arabera. Aintzat hartuko dira, besteak beste, irizpide ekonomiko eta funtzionalak, eta azken horien artean daude ingurumen-alderdiak. Aukera onenaren hautaketa oinarritu beharko da irizpide anitzeko azterketa global batean, alderdi ekonomikoak ez ezik gizarte- eta ingurumen-alorrak aintzat hartuta.

f) Denboraz aurreikus litezkeen betekizunen deskribapena, lurzorua eta bestelako baliabide naturalak erabiltzeari begira, aztertutako aukera bakoitzaren kasuan.

3. Ingurumen-inbentarioa, gutxienez alderdi hauen berri emango duena:

a) Obrak hasi aurretik lekuan dagoen egoeraren eta ingurumen-baldintzen azterketa, bai eta lurzoruaren okupazio-motak eta beste natura-baliabide batzuen aprobetxamendua, lehendik dauden jarduerak kontuan hartuta.

b) 35. artikuluan aipatutako ingurumen-alderdi guztien identifikazioa, zentsua, inbentarioa, kuantifikazioa, eta, egoki izanez gero, kartografia, proiektatutako jarduketaren eragina paira dezaketela kontuan hartuta. Paisaiari ere erreparatuko zaio, Paisaiaren Europako Hitzarmenak adierazitakoari jarraituz.

c) Giltzarrizko interakzio ekologikoen deskribapena eta justifikazioa.

d) Proiektuak eragindako lurraldearen mugaketa eta deskribapen kartografiatua, definitutako ingurumen-alderdi bakoitzari dagokionez.

e) Egungo ingurumen-egoera eta ebaluatu beharreko proiektuak eragingo duen jarduketa alderatzeko konparazio-azterlana, aintzat hartutako aukera bakoitzari dagokionez.

f) Aipaturiko deskribapen eta azterketak labor-zehatz azalduko dira, proiektuak ingurumenean eragin ditzaken ondorioak ulertzeko beharrezkoak diren heinean.

4. Inpaktuen identifikazioa, kuantifikazioa eta balioespena.

Proiektatutako jarduerak aurreko paragrafoan adierazitako ingurumen-alderdietan izango dituen ondorio adierazgarriak aurreikusiko dira, aztertutako aukera bakoitzaren kasuan, eta haien identifikazioa, kuantifikazioa eta balioespena adierazko dira.

Egoki izanez gero, ingurumen-inbentarioa osatzeko beharrezko modelizazioak xertatuko dira, eta, proiektuaren inpaktuak identifikatu ostean, balioztatuko dira.

Ingurumen-inpaktuak identifikatzeko ezinbestekoa izango da proiektuak bultzatutako ekintzen eta kasu zehatz bakoitzean erasandako ingurumen-alderdien berriazko ezaugarrien arteko interakzioen azterketa. Azterketa horretan paisaia ere aintzat hartuko da, Paisaiaren Europako Hitzarmenak adierazitakoaren arabera.

Azterketa horretan, ondorio positiboak eta negatiboak bereiziko dira; aldi baterakoak eta iraunkorrak; bakunak, metatzen direnak eta sinergia egiten dutenak; itzulgarriak eta itzulezinak; berreskuragarriak eta berreskuraezinak; aldizkakoak eta ohiz kanpo ageri direnak; jarraituak eta etenak.

Proiektua egikaritzearen ondorioz sortuko direla aurreikusi diren ingurumen-inpaktu bateragarriak, arinak, larriak eta kritikoak adieraziko dira.

Plan, programa edo proiektu batek ingurumenean eragingo dituen ondorio adierazgarriak kuantifikatuko dira plan edo programa garatzearen ondorioz edo proiektua egikaritzearen ondorioz habitat eta espezieetan gertatuko diren aldaketak identifikatuta eta deskribatuta, datu neurgarrien bidez.

Neurtuko dira, bereziki, alderdi hauetan aurreikusitako aldaketak:

Zuzenean edo zeharka, bazka-sarearen edo ingurumen-bektoreen bidez erasandako habitataren azalera edo populazioaren tamaina. Bektoreak honako hauek dira, zehazki: ur-, hondakin- eta energia-fluxuak edo fluxu atmosferikoak; lurzorua, itsasertza eta itsasadarrak. Horretarako, erasandako habitat edo espeziearen unitate biofisikoak baliatuko dira.

Inpaktuaren intentsitatea, adierazle kuantitatibo eta kualitatiboak aintzat hartuta. Kasurako adierazle egokirik aurkitzen ez bada, eskala bat diseinatu ahal izango da, erasandako habitat eta espezieek pairatutako kalitate-aldaketak portzentajetan adieraziko dituen.

Inpaktuak habitatean eta espezieetan eragiten dituen ondorioen iraupena, maiztasuna eta itzulgarritasuna.

Banakoen ugartitasuna edo kopurua, dentsitatea, edo haien presentzia-eremuaren hedapena.

Aniztasun ekologikoa, espezieen kopuruaren bidez eta oparotasun erlatiboaren deskribapen gisa.

Espeziearen edo habitataren bitxitasuna (toki-mailan, eskualde-mailan eta goragoko mailetan, Europako Erkidegoari dagokiona barnean hartuta), bai eta arrisku-maila.

Aldaketak eragingo dira erasandako habitat eta espeziearen honako parametro hauetan:

- Kontserbazio-egoera.
- Egoera ekologiko kuantitatiboa.
- Osotasun fisikoa.
- Egitura eta funtzioa.

Erasan horien balioespena egingo da, ahal dela, kuantifikazioa oinarri hartuta. Horretarako, aplikagarriak diren araudi edo azterlan teknikoetan azaldutako metodologiak erabiliko dira. Administrazioak, bere egoitza elektronikoaren bidez, sustatzaileen eskura jarriko ditu inpaktuak identifikatzeko, kuantifikatzeko eta balioztatze behar diren dokumentuak.

Identifikatutako eta balioztatutako ingurumen-inpaktuak hierarkizatuko dira, haien garrantzi erlatiboa jakiteko.

5. Proiektuak Natura 2000 Sarean eragiten dituen ondorioen kuantifikazioa eta ebaluazioa.

Natura 2000 Sareko guneen kasuan, banaka kuantifikatuko dira esleipena eragin zuten habitat eta espezieen funtsezko elementuen aldaketak hauek:

Sistema ekologikoaren osagaien egitura eta funtzioa, eta tokiko funtsezko prozesu ekologikoen identifikazioa.

Tokiko lehentasunezko eta gainerako habitaten eremua, ordezkartasuna eta kontserbazio-egoera.

Populazioaren tamaina, isolamendu-maila, ekotipoak edo tokira populazioak, talde genetikoa, adin-egitura, eta tokian dauden espezieen kontserbazio-egoera.

Tokiak eskualde biogeografikoan eta Natura 2000 Sarearen koherentzian duen garrantzi erlatiboa.

Tokian identifikatutako beste elementu eta funtzio biologiko batzuk.

6. Prebenitzeko, zuzentzeko eta konpentsatzeko neurriak proposatzea.

Proiektuaren aukera desberdinek ingurumenean eragin ditzaketen ondorio negatiboak prebenitzeko, murrizteko, ezabatzeko edo konpentsatzeko aurreikusitako neurriak adieraziko dira. Helburu horretarako:

Jardueraren ingurumen-eragin negatiboak prebenitzeko, arintzeko, edo ezabatzeko neurri egokiak deskribatuko dira, hainbat alderdi aintzat hartuta: diseinua eta kokapena, deskutsatzeko eta arazteko prozedurak, eta ingurumena babesteko gailu orokorrak.

Aldez aurreko neurririk ezean, ondorio horiek konpentsatzea helburu dutenak, ahal dela lehengoratzeko-ekintzekin, edota ekindako jarduketaren izaera bera eta alderantzizko efektua dutenekin.

Proiektuaren aurrekontuak neurri horiek barnean hartuko ditu, proiektuaren gainerako atalen zehaztasun-maila berarekin, berariazko paragrafo batean, eta ingurumen-inpaktuaren azterketari erantsiko zaio.

7. Ingurumena zaintzeko eta jarraipena egiteko programa.

Ingurumena zaintzeko programak sistema bat ezarriko du, ingurumen-inpaktuaren azterketan jasota dauden jarraibide eta neurriak, bai prebentzioa, bai zuzenketa, bai konpentsazioa helburu dutenak, egikaritze-fasean zein ustiapen-fasean beteko direla bermatzeko. Programa honek zainketari arreta emango dio obren fasean, eta jarraipenari erreparatuko dio proiektua ustiatzeko fasean. Honako hauek dira lortu nahi diren helburuak:

a) Ingurumen-zainketa obren fasean:

– Ingurumenaren aldetik garrantzia duten desbideratzeak detektatzea eta zuzentzea, eraikuntza-proiektuan proposatutakoa aintzat hartuta.

– Ingurumen-neurriak egoki betetzen direla ikuskatzea.

– Neurriak ezabatzeko, aldatzeko, edo neurri berriak sartzeko beharra mugatzea.

– Ingurumen-elementu garrantzitsuen bilakaeraren jarraipena egitea.

– Etorbizuneko ingurumen-inpaktuaren azterketak bultzatzea.

b) Ingurumen-jarraipena ustiapen-fasean. Ingurumen-inpaktuaren azterketak justifikatuko du fase iraupena, aurreikusitako eragin kaltegarrien ingurumen-garrantzia kontuan hartuta.

– Obren fasean aplikatutako neurrien bilakaera egokia egiaztatzea.

– Jardueraren ezarpenari buruzko erantzunaren eta ingurumen-bilakaeraren jarraipena.

– Etorbizuneko ingurumen-inpaktuaren azterketak bultzatzea.

Proiektuaren aurrekontuan, ingurumenaren zainketa eta jarraipena ere sartuko dira, bai obrak egiteko fasean, bai ustiapen-fasean. Berariazko paragrafo batean adieraziko dira, eta atal hori ingurumen-inpaktuaren azterketan txertatuko da. 6. Sintesi-dokumentua, honako alderdi hauek laburbilduko dituena:

a) Proposatutako jarduketan bideragarritasunari buruzko konklusioak.

b) Aukeren azterketari eta ebaluazioari buruzko konklusioak.

c) Prebentzioa, zuzenketa eta konpentsazioa helburu dituzten neurrien proposamena, eta zainketa-programa, bai proiektatutako jardueraren egikaritze-fasean, bai funtzionamenduari dagokion fasean, eta, hala badagokio, bai eta eraisteko fasean ere.

Sintesi-dokumentuak hogeita bost orrialde izango ditu gehienez, eta orokorrean ulertzeko moduan idatziko da.

Azterketa egitean aurkitutako zailtasun informatibo edo teknikoak ere adieraziko dira, arazo horien jatorria eta kausa zehaztuta.

8. Kontzeptu teknikoak.

a) Ondorio adierazgarria: Ingurumenaren, natura-baliabideen edo haien funtsezko funtzionamendu-prozesuen aldaketa da, etorkizunean haietan eragin hautemangarriak eragingo dituen edo eragin ditzakeena.

b) Ondorio positiboa: Bai komunitate tekniko eta zientifikoak, bai herritarrek, oro har, onuragarritzat jotzen dutena, kostuen eta onura orokorren azterketa osoaren eta ekintzaren ondorioen testuinguruan.

c) Ondorio negatiboa: Balio naturala eta estetiko-kulturala, paisaia-balioa edo produktibitate ekologikoa galtzea dakarrena, edota kutsaduraren zein higaduraren kalteak eta gainerako ingurumen-arriskuak areagotzen dituen, toki jakin baten egitura ekologiko-geografikoarekin eta izaerarekin bat ez datozela.

d) Ondorio zuzena: Ingurumen-alderdiren batean berehalako eragina duena.

e) Zeharkako ondorioa: Interdependentzian, edo, oro har, ingurumen-sektore batek beste batekin duen erlazioan, berehalako eragina duena.

f) Ondorio bakuna: Ingurumeneko osagai bakarrean eragina duena, edo banakako ekintza-modua duena, bestelako eraginik sortu gabe, ez metaketan, ez sinergian.

g) Metatze-ondorioa: Eragilearen ekintza denboran luzatzearen ondorioz, larritasuna pixkanaka areagotzen duena, deuseztatzeko mekanismoek ez baitute kaltea eragiten duen eragilearen hazkundearen pareko eraginkortasunik.

h) Ondorio sinergikoa: Hainbat eragileren ekintzek batera gertakari banakakoek baino ingurumen-eragin handiagoa dakartenean sortzen dena.

Halaber, efektu baten ekintza-modua dela-eta, denborarekin beste ondorio batzuk agertzea eragiten badu, mota honen barruan sartzen da.

i) Ondorio iraunkorra: Tokiko erlazio ekologikoen edo ingurumen-erlazioen sistemaren egituran edo funtzioan eragina duten ezaugarrien alterazioa, denbora-tarte zehaztugabearen irauten duena.

j) Aldi baterako ondorioa: Denboran irauten ez duen alterazioa, zehaztu edo aurreikus daitekeen denbora-tartean gertatzen dena.

k) Ondorio itzulgarria: Inguruak, segida ekologikoaren prozesu naturalen funtzionamenduaren ondorioz eta inguruaren autoarazketa-mekanismoek esker, epe ertainean eta modu neurgarrian asimilatze moduko alterazioa dakarrena.

l) Ondorio itzulezina: Ekintza eragilearen aurreko egoerara itzultzeko ezintasuna dakarrena, edo lehengoratzeko arazo oso larriak dituena.

m) Ondorio barreskuragarria: Ekintza naturalaren bidez edo gizakien ekintzaren bitartez ezaba daitekeen alterazioa, eta, halaber, ordez daitekeen alterazioa dakarrena.

n) Ondorio barreskuraezina: Lehengoratu edo konpondu ezin den alterazioa; naturaren ekintzaren bidez edota gizakien ekintzaren bitartez.

o) Aldizkako ondorioa: Etenka azaltzen den ekintza-moduaren bidez ageri den eragina, denboran jarraipena duena.

p) Ohiz kanpoko ondorioa: Denboran zehar aurreikusi ezin den moduan ageri den eragina, gertatzeko probabilitateen arabera ebaluatu beharreko alterazioak dakartzana, batez ere aldizkakoak ez direnean, ez eta etengabeak ere, baina ohiz kanpoko larritasuna eragiten dutenean.

q) Ondorio jarraitua: Denboran etenik gabe ageri den alterazioa, metatua edo metatu gabea.

r) Ondorio etena: Alterazio gorabeheratsuen bidez edo iraupenaren aldetik noizbehinkakoak direnen bidez ageri den eragina.